

27 Nisan 2022

Gezi Davası üzerine bir değerlendirme

İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen Gezi Davası, hem dava süreci hem sonunda oybirliği değil de oyçokluğu ile verilen karar bağlamında, Türk yargı sistemi ve Türkiye'de hukukun üstünlüğü konusunda tartışmalara yol açtı. Önceki yargılamada beraat kararı verilmişken bozma üzerine yapılan yargılamada mahkûmiyet kararı verilmesi, mahkeme heyetinden bir üyenin karşı oy ile karara muhalif kalması, mahkumiyet yönünde oy kullanan bir diğer üyenin geçmişte iktidar partisinden milletvekili olmaya çalıştığıının ortaya çıkması da tartışmaları derinleştiriyor.

Daha İyi Yargı Derneği'nin en kapsamlı çalışmalarından biri olan "Türkiye'nin Orta Demokrasi Sorunları ve Çözüm Yolu" isimli 2018 yılında yayınlanmış eser, Türkiye'nin en önemli sorununun yargı, hukukun üstünlüğü ve temsilde adalet olduğunu ortaya koyuyor. Birbiri içine geçerek kördüğüm haline gelmiş olan hukukun üstünlüğü ve yargı sorununun çözümü için ise dokuz başlıkta yenilikçi çözüm önerileri geliştirmiş ve "A'dan Z'ye Türk Yargı Reformu" ismi ile yayınlamış bulunuyoruz.

Yenilikçi çözüm önerilerimizi ayrıntıları ile kamuoyuna duyurmaya çalışıyoruz.

(<https://www.dahaiyiyargi.org/adan-zye-turk-yargi-reformu/>) Önerdiğimiz dokuz temel reformun tamamı, yargı bağımsızlığı, bağımsız yargıç ve kaliteli yargı hizmeti odaklı. Hakimler, görevlerinde yetkin ve tecrübeli olmalı, siyasi partiler ve oluşumlarla asla ilgileri olmamalı, bir siyasi partinin ya da siyasi görüşün tarafı haline gelmemelidir. Hakimler, resmi ortamların dışında siyasilerle bir arada bulunmamalı, tarafsızlıklarına ve bağımsızlıklarına gölge düşürebilecek veya soru işaretleri yaratabilecek durumlardan özenle kaçınmalıdır. Böylece, hakimler, önlerine gelen olaylarda, mahkeme huzuruna getirilen ve tartışılan delillerden başka hiçbir hususun vicdani kanaatlerinde etkili olmadığı konusunda güven oluşturmalıdır. Davalar yıllarca sürmemeli, tek celsede sonlandırılmalıdır.

Mahkemeler, "şüpheden sanık yararlanır" ilkesine hassasiyetle uymalı. Gezi Davası'nda da olduğu gibi, mahkeme heyetinden bir üyenin mevcut delillerin hukuka aykırı olduğunu ve mahkûmiyet için yeterli olmadığını" bildirdiği durumlarda "sanık lehine şüphe olduğu" kabul edilmelidir. Yanı sıra, ömür boyu hapis ve benzeri ağır ceza kararları oy çokluğu ile değil, mutlaka oybirliği ile alınmalı. Oybirliği olmayan durumlarda, "şüpheden sanık yararlanır" ilkesi uyarınca beraat kararı verilmelidir.

Bir ülkenin herhangi bir mahkemesinde verilmiş herhangi bir karar, o ülkenin itibarı ile doğrudan ilgilidir. Yargılamalar ve sonucunda verilen kararlar tartışma konusu değil, aksine, yargılanan uyuşmazlık ile ilgili tartışmaları aydınlatan belgeler olmalıdır. Yargı sisteminin, insanların özgürlüğünü ve haklarını ilgilendiren kararları veren mahkemelerin bağımsızlığı, tarafsızlığı, kararlarının kalitesi ve isabeti tartışma konusu olmaktan çıkarılmalıdır. Yargı

bağımsızlığı, hukukun üstünlüğü ve adil yargılama kavramlarının tartışılması adalet inancını zedeler. Bu da ülkemizin ve kurumlarımızın içeride ve dışarıda itibarını zedeler.

Gezi Davası'nda ilk derece mahkemesi tarafından verilen kararın istinaf ve temyiz aşamalarında öncelik verilerek incelenmesini, bütün eleştiri, soru ve itirazları gideren kapsamlı kararlar ile tartışmaların sona erdirilmesini adaletin tecelli ettirilmesini diliyorum.

Av. Mehmet Gün

Yönetim Kurulu Başkanı

Daha İyi Yargı Derneği

